

**Натисніть тут, щоб
купити книгу на сайті
або замовляйте за телефоном:
(0352) 51-97-97, (067) 350-18-70,
(066) 727-17-62**

Юний друже!

Запрошую тебе у незвичайну мандрівку Країною музичного мистецтва, здійснити яку допоможе цей зошит. На його сторінках запропоновано цікаві творчі завдання, завдяки яким ти зможеш розширити й поглибити свої уявлення про мистецтво звуків та засоби його виразності, удосконалити власні практичні навички і вміння сприймати й аналізувати музичні твори, музикувати, виконувати пісні й танцювальні рухи.

Бажаю тобі успіхів у навчанні та приємного спілкування із чарівною МУЗИКОЮ.

Авторка

Умовні позначення



— виконай завдання



— послухай музику, переглянь відео



— зверни увагу, запам'ятай



— заспівай пісню



— хвилинка творчості



— ігровий майданчик



— словничок



— попрацюйте в парах, групах



— підсумовуємо вивчене

УВАГА!

Завантажуйте безкоштовний інтерактивний додаток, використовуючи детальну інструкцію, за посиланням:

<https://bohdan-books.com/6736-2/>



Технічна підтримка: (0352) 52-06-07, 067-352-09-89;
admin@bohdan-digital.com



Тема II. У КОЛІ НАРОДНИХ ТА ПРОФЕСІЙНИХ МИТЦІВ І МИСТКИНЬ

Урок 33 Народні мотиви й обереги



Народну музику поділять на вокальну та інструментальну. До **вокальної народної музики** належать народні пісні, пісенні імпровізації (так звані йойки), пісні без слів, епічні сказання, а до **інструментальної** — танцювальні мелодії, хороводи, інструментальні п'єси та награвання.



Обряди, пов'язані з важливими подіями в кожній родині (народженням дітей, сватанням, одруженням, хрестинами тощо), називають **родинними (сімейними)**. Свята і традиції, пов'язані з календарем та трудовою діяльністю людини, називають **календарними**.

В основі **новорічно-різдвяної обрядовості українців** — три свята: Різдво, Святого Василя («старий» Новий рік) та Святе Водохреща.



Колядки — старовинні обрядові величальні пісні, які виконують колядники від Різдва до Водохреща.

Щедрівки — новорічні обрядові пісні, в яких висловлюють побажання доброго врожаю, приплоду худоби та всіляких гарздів.

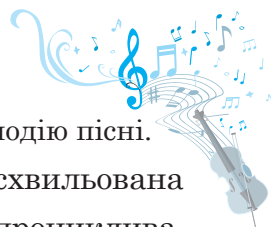
Віншівки — новорічно-різдвяні привітання.



М. Леонтович. «Щедрик» (у виконанні дитячого хору а капела; фрагмент).

М. Леонтович. «Щедрик» (у виконанні мішаного хору та оркестру; фрагмент).





Познач (✓) слова, якими можна охарактеризувати мелодію пісні.

- | | | | |
|----------------------------------|------------------------------------|-----------------------------------|--------------------------------------|
| ☐ ніжна | ☐ задумлива | ☐ повільна | ☐ схвильована |
| ☐ швидка | ☐ тривожна | ☐ сумна | ☐ прониклива |
| ☐ помірна | ☐ спокійна | ☐ грайлива | ☐ весела |



В. Барвінський. «Щедрівка» із фортепіанного циклу «Колядки і щедрівки».



Опиши особливості звучання інструментального твору та свої враження від нього. Який настрій тобі «навіяла» ця музика?



Розучуємо пісню Н. Савка **«Це Різдво!»**.

Приспів:

Це Різдво нову радість принесло!
 Це Різдво із нами!
 Це Різдво нову радість принесло!
 Це Різдво із нами, із нами!



Двічі

- | | |
|---|---|
| <p>1. Різдво, Різдво на дворі,
 І у хаті, і в коморі,
 І навколо всі веселі,
 Всі щасливі, всі бадьорі!
 Широченні посмішки
 Й радісні обличчя,
 Трохи сипле снігом,
 Новий рік сюди покличем!
 Це Різдво до нас приходить
 Вже сьогодні, а зима здається
 Не така холодна,
 бо нема проблем
 І відходить зло —
 так до нас приходить Різдво!
 Наше Різдво!</p> | <p>2. Різдво, Різдво на дворі,
 І у хаті, і в коморі,
 І навколо всі веселі,
 Всі щасливі, всі бадьорі!
 Бадьорі, здорові
 У Києві, у Львові,
 У горах, у Карпатах,
 Чи у Криму на морі!
 Це Різдво до нас
 Приносить подарунки,
 Цілу ніч чути колядкові звуки,
 Звісна річ — сніжкою в чоло,
 Так ми зустрічаєм Різдво!
 Наше Різдво!</p> |
|---|---|

Приспів.



Гра «Імпровізація».

Створи разом з друзями танок-імпровізацію до пісні, рухаючись у ритмі музики.



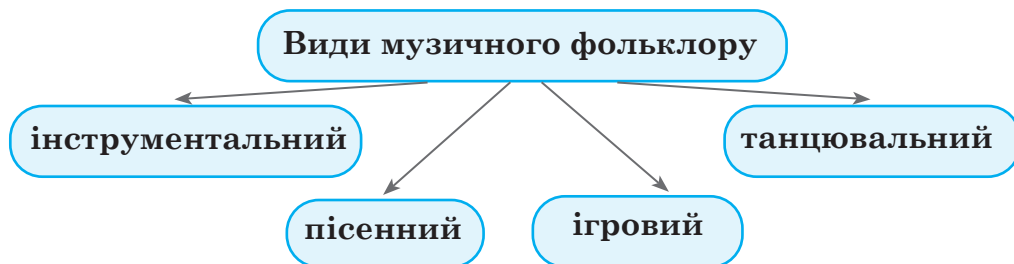
Розкажи про свої враження від фортепіанних творів В. Барвінського. Які особливості зимових календарних пісень?



Урок 35 Народні обряди та символи



Фольклором називають колективну художню літературну і музичну творчу діяльність народу.



Гортаємо сторінки великої книги народної творчості.

Пісенна сторінка України

Народні пісні надзвичайно різноманітні за видами та жанрами: календарно-обрядові, родинно-побутові, історичні, ліричні, жартівливі, танцювальні та багато інших. Їх виконують переважно аматорські або професійні фольклорні колективи, яким притаманна народна манера співу. Пісенний фольклор збирали композитори, записували їх нотами та здійснювали інструментальні обробки.



Українська народна шедрівка «Щедрий вечір» (у виконанні фольклорного ансамблю; фрагмент).



Опиши, чим ця пісня відрізняється від відомого «Щедрика» М. Леонтовича. Що в цих творах спільне?

Інструментальний фольклор



Інструментальний фольклор — це музичний супровід до пісень, танцювальні мелодії, імпровізації та награвання, які найчастіше виконують кобзарі, лірники, бандуристи, оркестри народних інструментів, а також аматорські й професійні ансамблі народних інструментів.



Відеофрагмент українського народного танцю «Ой-ра» (у виконанні танцювальної групи Державного академічного Волинського народного хору).





Які елементи танцю тобі сподобалися? Добери і напиши слова, якими можна описати музичний супровід і характер танцю.

Ігровий фольклор



Ігровий фольклор — це словесний супровід дитячих та народних ігор, театралізованих обрядових дійств.



Гра «Колядування».

Об'єднайтеся у дві групи — господарів та колядників. Розіграйте з друзями обряд колядування. Виконайте разом колядки.

Сторінка народного театру



Вертепний театр — самобутнє явище в розвитку української театральної культури.



Вертеп — це старовинний пересувний український ляльковий театр, у якому ставили релігійні та світські жартівливі й іронічні п'єси.

Ляльковий театр мав форму двоповерхового дерев'яного будинку. На другому поверсі вертепу показували різдвяну драму, а на першому — сатирично-побутову інтермедію.



Т. Зеленченко. Меланка



Відеофрагмент із вистави народного театру «Вертеп».



Опиши свої враження від перегляду вистави народного театру.

Розгадай ребуси. У них закодовано слова, які розкриють тему уроку. Напиши відповіді.





Виконуємо пісню Н. Савка **«Це Різдво!»**.
Супроводжуй свій спів танцем-імпровазацією.



Мистецький проект



Об'єднайтесь у три групи, щоб підготувати спільний мистецький проект «Народна музика» протягом декількох уроків.

Перша група — «Пісняри» — збиратиме скарбничку народних пісень, записаних у форматі МР3.

Друга група — «Фольклористи» — буде колекціонувати відеовиступи відомих фольклорних колективів країни.

Третя група — «Інструменталісти» — створюватиме колекцію інструментальної народної музики.



І. Сколоздра. Музики



Які твої враження від мистецької подорожі? Яку роль виконували пісні в народних обрядах? Які види фольклору ти знаєш? Які особливості народного театру вертеп тобі запам'ятались? Розкажи про свої досягнення на уроці.



ЗМІСТ

Тема II. У колі народних та професійних митців і мисткинь

Урок 33. Народні мотиви й обереги.....	4
Урок 35. Народні обряди та символи	6
Урок 37. Дитячий фольклор та іграшки	9
Урок 39. Народні майстри та майстрині	11
Урок 41. Народні герої в мистецтві	14
Урок 43. Танець у мистецтві.....	16
Урок 45. Зв'язок народного та професійного мистецтва	18
Урок 47. Народні мотиви в музиці та скульптурі	20
Урок 49. Весну зустрічаємо.....	22
Урок 51. Народні весняні мотиви	24
Урок 53. Професійне мистецтво	26
Урок 55. Зв'язок музики та графіки з літературою.....	29
Урок 57. Мелодійні лінії в музиці та графіці	32
Урок 59. Театральні зустрічі	34
Урок 61. Зустрічі мистецтв у театрі	37
Урок 63. Циркові образи в мистецтві	39
Урок 65. Зустрічі мистецтв у кіно	41
Урок 67. Анімаційно-ігровий фільм	43
Урок 69. Зустрічі мистецтв	45